

חכמת הקודש היא נעלה מכל חכמה, בזה שהיא מהפכת את הרצון והתכונה הנפשית של לומדיה, לקרבם, בהמשכת כל מהותם העצמית, לאותה הרוממות שהיא בעצמה מתעצמת בה. מה שאין כן כל החכמות העולמיות, אף-על-פי שהן מציירות ענינים נשגבים, יפים ואציליים, אין להן אותה התכונה המפעלית, להמשיך אל ערכן את כל המהות העצמית של ההוגה בהן; ובאמת אין להן יחש כלל ליתר כחותיו ולעצמותו של האדם חוץ מכחו המדעי לבד. וטעם הדבר הוא, כי כל עניני הקודש ממקור חיי החיים הם באים, מיסוד החיים המהוה את הכל. ויש בכח התוכן המקודש להוות המון ברואים לאין תכלית, לנטוע שמים וליסוד ארץ, וקל-וחומר להטביע צורה חדשה ומבולטת על הנפש ההוגה. וכל המדעים של חול אין בהם זה הכת, כי הם אינם מחדשים ומחוללים חדשות מצד עצמם, אלא הם מציירים ומציגים לפני ההשקפה השכלית את מה שהוא נמצא במציאות, ועל-כן אינם יכולים גם לעשות את ההוגה בהם לכריה חדשה, לעקור אותו מעצמות תכונותיו הרעות ולהעמידו במצב של מציאות חדשה, טהורה וחיה באור החיים האמתיים, העומדים לעדי-עד.

(מאמר הכתוב 402)

לד' ולכם

איך אלעזר: הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. מאי טעמא? יום שנתנה בו תורה הוא. (פסחים ס"ח)

המוסר העליון של היחיד זהו מוסרו של הכלל כולו. אם הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מפני שיום שנתנה בו תורה הוא, שומעים אנו מזה מה הנה ההרגשות הקדושות שעל ידי היום הקדוש יום שנתנה בו תורה צריכות הן להתרשם בנפשותינו ביחש להכלל כולו. הלכם של היחיד היא כטיפה אחת בתוך הים הגדול של הכלל, על כן צריכים אנחנו בעצרת לקלוט את המחשבה של הלכם הכללי, של הלכם של כלל ישראל.

מפני מה הטעם שהוא יום שנתנה בו תורה מחייב הוא להודות דבעינן נמי לכם יותר מימים קדושים אחרים, מפני שמן התורה הקדושה הגדולה והרחבה, תורת ד' צור כל העולמים, אנו יודעים איך לקדש את הלכם ואיך להבין שגם הלכם באמת אינו לכם גבול אלא לד' הוא. לולא התורה שנתנה לנו, אם לא הוא יומא דקא גרים¹, היה באמת הלכם נפרד מהלד' פירוד תהומי, אבל בא היום הגדול היום שנתנה בו תורה והעביר אותנו מעל לגבולי הפירודים הללו, ויודעים אנו ממקורה של תורה דוקא דבעינן נמי לכם. ומהלכם של הפרט אנו מציצים על הלכם של הכלל כולו, הלכם של כלל ישראל, ואנו מעלים אותו, מקדשים אותו ומאחדים אותו עם הקדושה של הלד' באין מחיצות מבדילות רק ביחודא שלים בשם כל ישראל.

מתוך ההבטה, בשפופרת קודש זאת, הנתנת לנו מהיום שנתנה בו תורה, על האופק הרחב של כלל האומה בארץ ישראל ובגולה, הננו באים לצפיית מרחקים, לקדש את הלכם הכללי. אל נא נביט בעיני חול על כל מה שמחזק את הכח הכללי, את כל מה שמאגד אותו, את כל מה שנותן לו כח ועצמה לעמוד נגד כל הגלים הסוערים לבלע אותו.

גלמוד וגלמוד שברוכה היא לנו כל יד המושיטה עזרה ותקומה לישראל בכל מקום ובכל מצב, כל מפעל המחיה גם את הלכם של האומה השבורה והדווייה שדם שותת מכל אבריה המפורקים ועצמותיה המפוצחות. נקדים נא אנחנו את ברכת השלום לכל דורש טוב לישראל, נקדש נא את הלכם הכללי, את הלכם אשר באמת לד' הוא! או נטעום כל הימים מהטעם הגדול של שתי הלחם קרבן החג הקדוש הוה שנתנה בו תורה, "חמץ תאפינה"², והם ברכת ד'. "לד' לכהן"³ — קנאן השם ונתנן לכהן⁴, קנאן קונה שמים וארץ ונתנן לממלכת הכהנים וגוי הקדוש, להטעים על ידם לכל יצורי תבל את הטעם הנפלא, טעמו של הגן אשר נטע ד' בעדן מקדם ואשר נתנה אל האדם לעבדה ולשמרה⁴. ועל ידי השפעה קדושה זאת הנובעת ממקור מים חיים, מבארה של תורה, נדע אנחנו וידעו כל המושפעים על ידינו כי לד' הארץ ומלוואה תבל ויושבי בה⁵ וכי גם הלכם באמת לד' הוא. ואז יקויים חזון הנבואה "כי נחם ד' ציון נחם כל חרבותיה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ד' ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה"⁶ במהרה בימינו אמן.

(מאמר הכתוב 172-3)